

po ceni je to gnojilo, posebno sedaj, ko ni potrebnega denarja za nakup drugega gnoja. Ker pa brez gnojenja dandanes ne opravimo ničesar, moramo gnojiti in to dobro gnojiti. Denarja primanjkuje, kar pa je največ krivo nepotrebno lišpanje deklet in fantov, tudi gospodarji in gospodinje niso izvzeti. To pa stane denar, ako ga hoče ob nedeljah in praznikih gospoda špilati, za gnoj pa potem manjka.

Ali je dobro travnike spomladi prebranati?

Na travnike se pri kmetijstvu vse premalo gleda, če prav bi bilo to zelo potrebno, zakaj kmetovalec zahteva od njih od leta do leta več doneskov, in celo zahtevati mora, da dobi potrebne krme za svojo živino. Priprosto in lahko sredstvo doneske travnikov povišati, je, če jih spomladi prebranamo. Žal, da še mnogi kmetovalci o tem koristnem delu nočejo niti vedeti, zakaj manjka jim razumdosti, ker menijo, da je tako delo nepotrebno ali škodljivo. Nastopne vrste naj bodo v pouk o tem važnem opravilu.

Prebranajo naj se travniki in pašniki v zgodnji spomladi, takrat, ko so se tla otalila in toliko posušila, da se zemlja ne prijemlje brane.

Delo naj se opravi skrbno. Da pa je to mogoče, je seveda potrebna dobra brana; najbolj pripravna v to svrhu je travniška brana za mah, kakoršne se dobivajo po tvornicah za kmetijske stroje, celo tudi pri ključavničarjih in kovačih.

Za silo je porabna tudi navadna njivska brana.

Zastran brananja bodi povedano, da za lahka tla in dobro oskrbovane travnike zadostuje, če se enkrat po dolgem povlečejo. Če so pa travniki močno porasteni z mahom ali s plevelom, se priporoča dvakrat branati, in sicer po dolgem in povprek, da je uspeh brananja tem izdatnejši.

Korist brananja pa je ta, da se travniška ruša zrahlja, plevel, mah izruje in rani, krtine in mravljišča poravnajo. Tudi se more na ta način mešanec in umetni gnoj, ki se je poprej raztrosil, oziroma semenje, ki se je posejalo, spraviti pod zemljo; vsled tega se gnoj poprej razkropi, seme pa zanesljiveje kali. V zrahljani zemlji pa zrak in toplota ugodneje vplivata in voda globokeje prodira v tla. To pa zopet stori, da sestavine zemlje bolje preperevajo in se rastlinske redilne snovi razkrajajo.

S tem, da se nekoliko rastlin izruje, dobijo ostale več prostora za svojo rast in se morejo čvrsteje in bujneje razvijati. Pri brananju ranjene rastline poganjajo večkrat (na pr. detelje) tem bolj in rastejo čvrsteje. Iz vsega tega je razvidno, da dajo z brano obdelani travniki tudi več pridelka.

Da je to res tako, dokazal je profesor Anderegg s skrbno prirejenimi poskusi, katerih uspeh je bil naslednji:

Parcela	pridelek sena
I. nepognojena in nepovlečena . . .	7.45 q
II. pognojena in nepovlečena . . .	16.65 „
III. nepognojena in povlečena . . .	15.50 „
IV. pognojena in povlečena . . .	31.26 „

Ta števila govore dovolj jasno; vsak kmetovalec naj si to dobro zapomni.

Zato priporočamo brananje travnikov in pašnikov še enkrat kot potrebno gospodarsko delo, ki naj se opravlja z dobrimi travniškimi branami za mah. Ako si mali posestnik iz gmotnih ozirrov take brane ne mora omisliti, pa naj s svojimi sodrugi pri društvu skrbi za to, da jo kupi kmetijsko društvo in jo oddaja v splošno porabo.

Kmetijske raznoterosti.

Kumare, kako jih ohraniti za zimo? V obče je znano, kako priljubljena jed so kumare, zlasti za zdrav želodec. Kot prikuha gospodi, kot mala južina kmetiskim ljudem je čez vse priljubljena, samo žal, da ta rastlina daje svoj užitek človeku le malo časa v letu; dober mesec v jeseni jih uživamo, pa že mine ta zelenjad. Gnjloba in mraz sta ji vzela rast in življenje. Da bi se v dolgotrajni in pusti zimi dalo kaj tacega porabiti, skušali so ljudje na več načinov jih shraniti. Omenim jih samo par. Nekateri napravijo kumare zrezane in kakor navadno na mizo pripravljene v močan glinast lonec, katerega ob robu z pergamentnim papirjem ali pa z mehurjem zavežejo, da ne more zrak do kumar. Lonec se potem postavi v hladno klet na temen prostor, kjer čaka do porabe. Seveda se mora, kadar se odjemlje, vsakokrat posoda zopet močno zavezati z omenjeno obvezo. Da se kumare ne pokvarijo, treba jih vzeti sveže in nepokvarjene, dodati dosti popra, čvrstega kisa, navrh pa precej dobrega olja. — Še na drugi način je shraniti kumare, ki se še celo v spomladi lahko uživajo. Odberi svežih, nepokvarjenih mladih kumar, deni jih lepo osnažene v lonec, položi med nje nekaj rožičkov paprike, nekaj popra v zrnju ter zraven priloži še par vršičkov kopreca ali kopra (*Anéthum graveolens*, Gurkenkraut), kar vse zalij z močnim kisom, dobro obveži z pergamentnim papirjem in shrani v klet na hladnem prostoru. Tako pripravljene kumare lahko počakajo celo leto.

Da les dalje časa traja, ga je dobro namakati v vodi raztopljene modre galice (bakrenem vitriolu). Navadno se rabi 3 do 5 kg modre galice na 1 hl vode. V tej raztopini naj se pusti les 8 do 14 dni in trajal bode gotovo trikrat dlje časa, nego če ga ne bi namakali. Ker so koli in drug vinogradniški les drag, gospodari vsakdo slabo, ki ne opravi tega priprostega dela.

Da se reznice boljše primejo, vtakni jih za štiri do osem dni do polovice v vodo. Na ta način vidiš, še predno jih zasajaš, ali imajo še življenje v sebi ali ga nimajo. Če gornje oko ne poganja, ne sadi reznice, ampak rajši počakaj še za nekoliko dni. V vodo pa postavi trte šele tedaj, ko se ti ni več bati mraza, kajti prerano bi trte ne poganjale, pa tudi bi jim pomladanska slana zamorila prve poganke, ako bi pognale. To delo priporočam vsem vinogradnikom, ki zasajajo reznice (kolči). Iz lastne skušnje znam, da so se parile reznice celih deset dni na vročem solncu in ker sem se bal, da so se posušile, vtaknil sem jih pred saditvijo nekoliko dni v vodo. Nato skoraj nobena ni pogrešila.

Zalivajte vinsko posodo! Dasi se ta opomin vedno bere v kmetijskem časopisju, vendar je prav malo gospodarjev, ki se za njega tudi menijo. In vendar je to prvi korak umnega